

וקשיא על הא דאמר אילה במשנתינו.

אמר רב יוסף: לא קשיא. הא באוכמא, החלק השחור של העין רגיל להיות כשל אדם.

הא בצירא, כל בית מושב העין אין דרכו להיות כשל אדם.

שנינו במשנה: ופיו דומה כשל חזיר.

אמר רב פפא: לא תימא דבעינן שיהיה דומה לגמרי לחזיר, דשפיר שפיו עגול ופרום, ששפה עליונה ולחיים העליונות עודפות על התחתונות. אלא כיון דפרום, הוי מום אף על גב דלא שפיר⁽²⁸⁾.

שנינו במשנה: ושניטל רוב המדבר של לשונו.

מתניתין מני — רבי יהודה היא.

דתניא: ואת שניטל רוב הלשון הוי מום.

רבי יהודה אומר: האי "רוב הלשון" — רוב המדבר של לשונו:

מתניתין:

מעשה שהיה הלחי התחתון עודף על העליון. ושאל רבן שמעון בן גמליאל לחכמים. ואמר: הרי זה מום.

גמרא:

והוינן בה: מאי תנא?

ומתריצין: משום דתנן במשנה הקודמת "פיו דומה לחזיר" ופליגי רבנן עליה דר' אילה דאמר הוי מום. וקאמרינן: כי פליגי רבנן עליה דרבי אילה, דאמרי "לא שמענו אלא אלו", בשפתו עליונה עודפת על התחתונה. אבל כשהתחתונה עודפת על העליונה מודים רבנן דהרי הרי זה מום.

ועלה מייתנין: מעשה נמי שלחי התחתון מ-ב עודף על העליון. שאל רבן שמעון בן גמליאל לחכמים. ואמר: הרי זה מום.

ומקשינן: והא מום זה גבי מומי אדם כהן הוא דתנן: שפתו העליונה עודפת על התחתונה או שתחתונה עודפת על העליונה הרי זה מום ופסול לעבודה. ומשמע דבבהמה לא הוי מום.

והטעם: גבי אדם כהן הוא דכתיב בפרשת מומי הכהן "איש איש מזרע אהרן", ודרשינן: "איש" ששורה בזרעו של אהרון הוא דבעי מומא להפסל, אבל אם אינו שורה בזרעו של אהרון, שהוא משונה משאר הבריות, אפילו בלא מום נמי מיפסיל. אבל בכמה לא.

ואילו את אמרת דבבהמה נמי הוי מומא !?

ומתריצין: אמר רב פפא: לא קשיא, הא דאית בה עצם. דהיכא שעצם הלחי התחתונה עודפת על העליונה הוי מום אפילו בבהמה ובהכי איירי מתניתין דהכא.

הא דהוא מום רק באדם, דלית בה עצם. כלומר שהעצם אינה עודפת אלא השפה

28. פירוש נוסף ברש"י: שפיד, פירוש, שלחיו העליונות הולכות ומתחדדות כשפוד ופרוס